

➔ Telenor ASA
Snarøyveien 30
1331 FORNEBU

Vår ref.:
0902010-63

Vår dato:
29.10.2010

Deres ref.:

Deres dato:

Saksbehandler:
KOL / IVO

www.npt.no

Vedtak om endring av PTs vedtak 5.august 2010 (tidligere marked 15) - rapportering av regnskapsmessig skille

Post- og teletilsynet (PT) viser til tilsynets vedtak 5. august 2010 om utpeking av Telenor ASA som tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedet for tilgang til og samtaleoriginering i offentlige mobilkommunikasjonsnett (heretter kalt markedet for tilgang og originering i mobilnett, tidligere marked 15). PT viser videre til klage 26. august 2010 fra Telenor ASA (Telenor) samt tilsynets innstilling 29. oktober 2010 til Samferdselsdepartementet i klagesaken.

PT skal i medhold av forvaltningsloven § 33 foreta de undersøkelser klagen gir grunn til, og kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Behandlingen av Telenors klage har avdekket behov for endring og presisering av selskapets plikt til rapportering av regnskapsmessig skille, jf. PTs vedtak 5. august 2010 kapittel 8.4, jf. kapittel 7.4.4.

PT oppfatter at Telenors hovedinnsigelse er at det tidsmessig vil være svært vanskelig for Telenor å rapportere på de tidspunkter som følger av vedtaket 5. august 2010 dersom grunnlaget for den relevante fordelingen av kostnader (fordelingsnøkler) som inngår i produktregnskapet, og som ligger til grunn for rapporteringene, skal knytte seg til samme periode som rapporteringen. Etter fornyet vurdering er det PTs oppfatning at det vil være uforholdsmessig å pålegge Telenor å rapportere med de frister som fremgår av vedtaket 5. august med krav om å benytte fordelingsnøkler fra samme periode som det rapporteres for. PT har på denne bakgrunn funnet grunnlag for å presisere at Telenor kan legge til grunn fordelingsnøkler forut for året det rapporteres for, når det gjelder halvårsrapporteringene 1. april og 1. oktober. Når det gjelder rapportering for hele regnskapsår har tilsynet funnet det nødvendig at Telenor dokumenterer de halvårlige regnskapsoppstillingene med oppdaterte fordelingsnøkler. Det innebærer at Telenor for helårsrapportering skal benytte fordelingsnøkler fra samme periode som det rapporteres for. Ettersom dette som nevnt svært vanskelig lar seg gjennomføre innen 1. april har PT funnet det hensiktsmessig at rapporteringene som skal gjøres for et helt regnskapsår avlegges innen 1. juli i påfølgende år. Kravet i vedtak 5. august 2010 om revisorgjennomgang av regnskapsoppsettene 1. april og 1. oktober vil også gjelde for Telenors rapportering 1. juli. PT har for øvrig presisert innholdet av plikten til revisorgjennomgang.

Videre har PT funnet grunnlag for å fravike kravet om samtidig overlevering av rapporteringene og revisorbekreftelsen for halvårsrapporteringene. Revisorerklæringen vil for disse rapporteringene kunne oversendes PT 14 dager etter rapporteringsfristen.

PT har således funnet at Telenors anførsler knyttet til tidspunktene for rapportering av regnskapsmessig skille i vedtaket 5. august 2010 er begrunnet og gir grunnlag for endring av tilsynets vedtak. Endringen innebærer at fristen for Telenor til å levere regnskapsmessig skille for hele regnskapsår endres fra 1. april til 1. juli. Etter PTs oppfatning vil endringen ikke øke byrden for Telenor ved å rapportere regnskapsmessig skille. PT mener videre at pliktene på Telenor etter endringen vil være like effektive som pliktene tilsynet påla i vedtaket 5. august 2010. PT mener på denne bakgrunn at tilsynet har imøtekommet denne delen av Telenors klage og videre at endringen ikke er til ugunst for andre som vedtaket 5. august 2010 tilgodeser.

PT anser at reglene om forhåndsvarsling i forvaltningsloven § 16 og høring av ekomloven § 9-2 ikke kommer til anvendelse i denne saken.

1 Krav til og prinsipper for rapportering av regnskapsmessig skille

For at PT gjennom forpliktelsen om regnskapsmessig skille effektivt skal kunne kontrollere at Telenor overholder kravet om ikke-diskriminering, er det avgjørende at prinsippene for rapporteringen er fastlagt på forhånd. PT fastlegger i dette kapitlet hovedinnholdet i den metode Telenor skal benytte for rapporteringene av regnskapsmessig skille.

PT mener det er hensiktsmessig å legge til grunn de samme prinsipper for regnskapsmessig skille for nasjonal gjesting og MVNO-tilgang. Prinsippene for regnskapsmessig skille gjelder således begge tilgangsformer.

Prinsippene for regnskapsmessig skille for nasjonal gjesting og MVNO-tilgang som fremgår av dette kapitlet, er i stor grad en videreføring av prinsippene som fremkommer av PTs vedtak 16. mai 2007 om prinsipper for regnskapsmessig skille. Dersom prinsippene i dette vedtaket skulle fravvike beskrivelsen av prinsippene i vedtaket i 2007, skal prinsippene slik de fremkommer i dette vedtaket legges til grunn.

Regnskapsmessig skille skal baseres på fullfordelte historiske kostnader og ta utgangspunkt i Telenors finansregnskap og priser og volumer for rapporteringsperioden. De mest oppdaterte fordelingsnøkler skal til enhver tid legges til grunn herunder det mest oppdaterte produktregnskapet med de fordelingsnøkler som inngår der. Oppdatert produktregnskap med tilhørende fordelingsnøkler, skal foreligge innen 1. juli hvert år. Eventuelle øvrige analyser som er relevant for kostnadsfordelinger skal være oppdaterte, dokumenterte og inngå ved den halvårlige rapporteringen av regnskapsmessig skille, jf. nedenfor.

Det skal utarbeides rapportering både for selskapets sluttbrukervirksomhet som om denne var organisert som en MVNO-tilbyder og som om den var basert på avtale om nasjonal gjesting med all trafikk i Telenors nett. Det skal for hver av disse rapporteres separat for tale/SMS og data slik at Telenor kan dokumentere at prisene for hver regnskapsoppstilling er i tråd med kravet til ikke-diskriminering på pris.

Rapporteringen skal således bestå av til sammen fire ulike regnskapsoppstillinger:

- 1) Regnskapsmessig skille for Telenors sluttbrukervirksomhet som tilbyr tale og SMS basert på vilkårene i standard MVNO-avtale
- 2) Regnskapsmessig skille for Telenors sluttbrukervirksomhet som tilbyr mobildata basert på vilkårene i standard MVNO-avtale
- 3) Regnskapsmessig skille for Telenors sluttbrukervirksomhet som tilbyr tale og SMS basert på vilkårene i standardavtale om nasjonal gjesting
- 4) Regnskapsmessig skille for Telenors sluttbrukervirksomhet som tilbyr mobildata basert på vilkårene i standardavtale om nasjonal gjesting

Første rapportering etter dette vedtaket skal oversendes PT innen 1. april 2011, og omfatte siste kvartal 2010. Rapporteringen for siste kvartal 2010 vil måtte baseres på fordelingsnøkler fra 2009. Telenor skal derfor i tillegg rapportere for fjerde kvartal 2010 basert på fordelingsnøkler fra 2010 innen 1. juli 2011.

For første halvår 2011 skal Telenor rapportere regnskapsmessig skille innen 1. oktober 2011. For andre halvår 2011 skal Telenor rapportere innen 1. april 2012. Rapporteringen for regnskapsåret 2011 skal oversendes PT innen 1. juli 2012. Deretter skal etterfølgende rapporteringer oversendes innen 1. oktober, 1. april og 1. juli for henholdsvis første halvår, andre halvår og helår, inntil PT fatter nytt vedtak eller opphever reguleringen i det relevante markedet.

For regnskapsåret 2010 skal Telenor i tillegg rapportere regnskapsmessig skille for MVNO-tilgang, jf. PTs vedtak 23. januar 2006, i tråd med prinsippene i PTs vedtak 16. mai 2007 innen 1. juli 2011.

PT pålegger videre Telenor å oversende forslag til rapportering av regnskapsmessig skille basert på regnskapstall, priser og volumer for første halvår 2010 innen 1. november 2010. Forslaget skal ta utgangspunkt i hovedprinsippene slik de fremkommer av dette kapitlet. Hensikten med denne rapporteringen er å avklare detaljer i den fremtidige rapporteringen og dermed sikre at systemet for rapportering er operasjonelt før PT mottar rapporteringen for fjerde kvartal 2010.

Inntekter skal omfatte inntekter som faktureres sluttbrukere og inntekter fra samtrafikk til de samme sluttbrukerne. Inntektene som faktureres sluttbrukerne skal som hovedregel hentes direkte fra regnskapet og omfatte alle relevante tjenester som sluttbrukerne kjøper av Telenors mobilvirksomhet. Inntekter fra samtrafikk skal utelukkende baseres på Telenors egne samtrafikkpriser.

Kostnader til nettopperatør skal omfatte de kostnadene Telenors interne sluttbrukervirksomhet ville betalt til deres nettopperatør hvis det mellom disse var etablert en standard MVNO-avtale eller avtale om nasjonal gjesting. Kostnaden skal beregnes ved å multiplisere det volum av taletrafikk, SMS og datatrafikk som er relevant i de ulike regnskapsoppstillingene, og som genereres av og termineres til sluttbrukerne med gjeldende priser i henholdsvis MVNO-avtale og avtale om nasjonal gjesting. Eventuell engangsavgifter (access fee) skal fordeles over avtaleperioden og inkluderes i kostnaden til nettopperatør.

Ekstern varekost skal ta utgangspunkt i totale vare- og trafikkostnader i Telenors mobilvirksomhet og fordeles mellom intern sluttbrukervirksomhet (MVNO eller nasjonal gjesting), eksterne MVNOer og tjenesteleverandører og "Utlendinger i Norge" etter volum og inkluderes i regnskapsoppstillingen.

Interne kostnader for sluttbrukervirksomheten skal omfatte alle kostnader sluttbrukervirksomheten pådrar seg for å kunne selge og levere tjenesten til sluttbrukere. Typiske aktiviteter/prosesser vil være salg, markedsføring, kundeservice, fakturering, drift av serviceplattformer, drift av IT-systemer og relevante støttesystemer, økonomistyring og ledelse etc.

Fordeling av kostnader til intern sluttbrukervirksomhet skal skje på bakgrunn av årsakssammenheng. Resterende kostnader skal fordeles forholdsmessig ut fra tidligere henførte kostnader. Fordelingsprinsippene for de ulike kostnadspostene som splittes mellom nettvirksomhet og tjenesteleverandørvirksomhet skal beskrives og begrunnes.

Kalkulatorisk rente skal inkluderes i regnskapsoppstillingen for å ta høyde for en rimelig avkastning på de investeringer som kreves av en MVNO- tilbyder eller tilbyder med avtale om nasjonal gjesting. Kapitalbinding knyttet til salg, markedsføring, kundeservice og fakturasystemene skal tilordnes sluttbrukervirksomheten i sin helhet. Bokført kapitalbinding knyttet til serviceplattformer skal fordeles mellom intern sluttbrukervirksomhet og eksterne tjenesteleverandører etter antall abonnement. Kapitalbinding som knytter seg til utstyr som benyttes av både nettopperatør og intern sluttbrukervirksomhet fordeles mellom disse slik øvrige kostnader fordeles på aktuelle kostnadssteder.

Telenor skal benytte den til enhver tid gjeldende kalkulatoriske rente fastsatt av PT for mobilmarkedene¹.

¹ PT fattet 14. oktober 2010 vedtak vedrørende kalkulatorisk rente benyttet ved regnskapsrapportering, marginberegning mv.

Telenor skal engasjere eksternrevisor til å gjennomføre kontrollhandlinger i tråd med SBT 4400 "Avtalte kontrollhandlinger". Kontrollhandlingene skal omfatte at regnskapsoppstillingene gjennomgås og bekreftes av ekstern revisor ved hver rapportering. Revisors erklæring om at regnskapsoppstillingene er i tråd med de gjeldende prinsipper for rapportering av regnskapsmessig skille skal vedlegges hver rapportering. Revisors bekreftelse skal ved rapporteringen for hele regnskapsår overleveres PT sammen med regnskapsoppstillingene. Ved halvårlige rapporteringer skal revisors bekreftelse oversendes PT senest fjorten dager etter fristen for den aktuelle rapporteringen. Dersom revisors kontrollhandlinger avstedkommer behov for endring av allerede innsendte rapporter, skal oppdaterte rapporter om regnskapsmessig skille sendes PT sammen med revisors bekreftelse.

Ved behov vil PT kunne presisere, videreutvikle og justere prinsippene for regnskapsmessig skille i senere vedtak.

2 Vedtak

Med hjemmel i forvaltningsloven § 33 opphever PT Telenors forpliktelse om utarbeidelse og rapportering av regnskapsmessig skille i vedtak 5. august 2010 kapittel 8.4, jf. kapittel 7.4.4.

Telenor pålegges, med hjemmel i forvaltningsloven § 33 og i medhold av ekomloven § 4-8, å utarbeide et regnskapsmessig skille for sin mobilvirksomhet i Norge mellom nettvirksomheten og sluttbrukervirksomheten. Det regnskapsmessige skillet skal gi grunnlag for å kontrollere at forbudet mot prisdiskriminering i PTs vedtak 5. august 2010 kapittel 8.2 overholdes.

Kravene til og prinsippene for rapportering av regnskapsmessig skille som følger av kapittel 1 i dette vedtaket skal legges til grunn for rapporteringen.

Systemet og prinsippene for regnskapsmessig skille må dokumenteres tilstrekkelig til at det kan etterprøves. Dokumentasjonen må blant annet inneholde en oversikt over hvilke kostnadskategorier som er henført til Telenor ASAs mobile nettvirksomhet og hvilke kostnadskategorier som er henført til Telenor ASAs egen sluttbrukervirksomhet på mobilområdet. Beskrivelse av systemet for føring av regnskapsmessig skille, herunder oversikt over kostnadskategorier og hvilke fordelingsnøkler som anvendes, skal offentliggjøres.

PT viser til kapittel 2 i tilsynets vedtak 5. august 2010 hvor Telenor med hjemmel i ekomloven § 3-3 utpekes som tilbyder med sterk markedsstilling i det relevante markedet.

3 Forholdsmessighet

Etter PTs oppfatning vil dette vedtaket ikke øke byrden for Telenor ved å rapportere regnskapsmessig skille, samtidig som plikten fortsatt er formålstjenelig ved at den ivaretar tilsynets behov for å kunne følge opp kravet til ikke-diskriminering og muliggjør rask og effektiv inngripen ved behov.

PT mener på denne bakgrunn at en plikt på Telenor til å rapportere regnskapsmessig skille i tråd med beskrivelsen i dette vedtakets kapittel 1 er forholdsmessig, og viser til tilsynets vurderinger under kapittel 7.4.6 om forholdsmessighet i vedtaket 5. august 2010.

Presiseringen av kravet til gjennomgang og bekreftelse av revisor samt at det ikke stilles krav om samtidig overlevering av rapporteringene og revisorbekreftelsen for halvårsrapporteringene endrer ikke tilsynets vurdering om at virkemiddelbruken er forholdsmessig.

4 Klageadgang

PTs endring av kravene fastsatt i vedtak 5. august 2010 til Telenors rapportering av regnskapsmessig skille er et enkeltvedtak som kan påklages i henhold til forvaltningsloven § 28. Vedtaket må påklages innen tre uker fra det er mottatt, jf. ekomloven § 11-6 og forvaltningsloven § 29. Klagen rettes til Samferdselsdepartementet, men sendes Post- og teletilsynet. Bare Samferdselsdepartementet kan imøtekomme anmodninger om utsatt iverksettelse av vedtaket, jf. ekomloven § 11-6 fjerde ledd, jf. forvaltningsloven § 42.

Med hilsen

Willy Jensen
Direktør

Torstein Olsen
avdelingsdirektør

Kopi til: Network Norway AS
TDC AS
Tele2 Norge AS
Ventelo AS